

Sygn. akt I Ca 270/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Twardowska

Sędziowie: SO Krzysztof Nowaczyński (spr.)

SR del. do SO Tomasz Weiert

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Kmin

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2016 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa Agencji Mienia Wojskowego z siedzibą w W.

przeciwko J. G. i Gminie M. E.

o eksmisję

na skutek apelacji pozwanego J. G.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 17 marca 2016 r. sygn. akt IX C 1772/15

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz powódki Agencji Mienia Wojskowego z siedzibą w W. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

SSO Dorota Twardowska SSO Krzysztof Nowaczyński SSR del. do SO Tomasz Weiert

Sygn. akt I Ca 270/16

UZASADNIENIE

Powódka Agencja Mienia Wojskowego w W. (dawna Wojskowa Agencja Mieszkaniowa) złożyła przeciwko pozwanemu J. G. pozew z żądaniem nakazania mu opróżnienia, opuszczenia i wydania lokalu położonego w E. przy ul. (...) oraz wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że pozwany zamieszkuje w kwaterze mieszkalnej, znajdującej się w jej zasobach. Lokal ten przyznany został J. G. na mocy decyzji przydziału osobnej kwatery stałej nr (...) z dnia 7 listopada 2000 r. Na podstawie art. 29b ust. 1 ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych RP, dyrektor oddziału regionalnego agencji wystosował wobec pozwanego wezwanie do opróżnienia i przekazania zajmowanego lokalu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania. Pomimo upływu wskazanego terminu pozwany nie opróżnił lokalu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powódki kosztami postępowania. Pozwany podniósł, że warunkiem powstania obowiązku opuszczenia lokalu mieszkalnego jest utrata prawa do zakwaterowania, a pozwany tego prawa nie utracił. Decyzja o przydziale kwatery pozostaje nadal w obrocie prawnym i co do zasady skutkuje tym, że pozwany nadal posiada prawo do zakwaterowania we wskazanym wyżej lokalu.

Postanowieniem z dnia 24 września 2015 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie Gminę M. E..

Wyrokiem z dnia 17 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Elblągu nakazał pozwanemu J. G., aby opuścił i opróżnił lokal mieszkalny położony w E. przy ulicy (...) i wydał ten lokal powódce Agencji Mienia Wojskowego w stanie wolnym od rzeczy (punkt I), ustalił, że pozwanemu nie przysługuje prawo do otrzymania lokalu socjalnego od Gminy M. E. (punkt II) , zasądził od pozwanego J. G. na rzecz powódki kwotę 414 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt III).

Rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń i wynikających z nich wniosków:

Na mocy decyzji przydziału osobnej kwatery stałej nr (...) z dnia 7 listopada 2000 r. por. J. G. przydzielono kwaterę stałą nr(...) przy ul. (...) w E.. W 2008 roku pozwany J. G. odszedł ze służby wojskowej w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych. Pismem z dnia 12.10.2010 r., odebrany przez pozwanego w dniu 24.12.2010 r., wezwano pozwanego do opróżnienia i wydania lokalu mieszkalnego. Pozwany obecnie wykonuje zawód adwokata, zamieszkuje w wynajętym mieszkaniu.

W ocenie Sądu pierwszej instancji powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Wskazano, że okoliczności faktyczne w istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kwestiach nie były pomiędzy stronami sporne. Dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie miało ustalenie, czy pozwany posiadał tytuł prawny, który uprawniałby go do zajmowania spornego lokalu. Zauważono, że pozwany zajmował lokal mieszkalny przy ul. (...) na podstawie decyzji przydziału osobnej kwatery stałej w związku z pełnionymi przez niego obowiązkami zawodowymi w charakterze żołnierza zawodowego. W myśl przepisu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 roku o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U.2014.1414) żołnierze zawodowi są żołnierzami w czynnej służbie wojskowej. Żołnierzowi zawodowemu, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 roku o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje prawo do zakwaterowania na czas pełnienia służby wojskowej od dnia wyznaczenia na pierwsze stanowisko służbowe do dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej. Z powyższego, w ocenie Sądu pierwszej instancji wynika, iż pozwany utracił tytuł prawny do lokalu przy ul. (...) w E. z mocy prawa, z dniem zwolnienia z czynnej służby wojskowej, bowiem prawo do zakwaterowania jest nierozłącznie związane z posiadaniem statusem żołnierza zawodowego.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji po dacie skorzystania z uprawnień emerytalnych przez pozwanego w 2008 r. przestał być on żołnierzem zawodowym, w konsekwencji można było w stosunku do niego zastosować normę zawartą w art. 29 b ust. 1 i 2 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym osoby inne niż żołnierz zawodowy, które zamieszkują kwatery albo inne lokale mieszkalne, są obowiązane do ich opróżnienia w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia wezwania właściwego dyrektora oddziału regionalnego. Przepis art. 41 ust. 5 stosuje się odpowiednio. W przypadku nieopróżnienia lokalu mieszkalnego w ustalonym terminie, dyrektor oddziału regionalnego kieruje do sądu powszechnego pozew o opróżnienie lokalu mieszkalnego, a w przypadkach, o których mowa w art. 45 ust. 3, również o wezwanie gminy do udziału w postępowaniu.

Dalej Sąd pierwszej instancji wskazał, że pozwany został wezwany przez dyrektora oddziału regionalnego w O. do opuszczenia lokalu mieszkalnego pismem z dnia 12.10.2010 r., które zostało pozwanemu skutecznie doręczone. Po upływie 30 dni od doręczenia wezwania dyrektor oddziału regionalnego w O. uzyskał podstawę prawną do skierowania do sądu powszechnego pozwu o eksmisję. Sąd pierwszej instancji zastrzegł, że pozwany jest emerytem, a więc zastosowanie znalazł również przepis art. 45 ust. 3 ustawy, wyjaśniając, że przepis art. 41 ust. 5 ustawy dotyczy roszczenia o odszkodowanie, co nie było przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu pierwszej instancji wykładnia wskazanych wyżej przepisów dokonana przez pozwanego nie była prawidłowa. W art. 29 b ust.1 ustawy zawarto regulację, iż przepis art. 41 ust. 5 ustawy stosuje się odpowiednio, co - wbrew twierdzeniom pozwanego, nie oznacza, że skoro poprzez art. 41 ust. 5 zastosowanie znajduje art. 41 ust.4, to poprzez art. 41 ust. 4 należy wywnioskować, iż utracić prawo do lokalu mieszkalnego może jedynie żołnierz zawodowy, wskazany w ust. 2, a pozwany już nim nie jest. Z uwagi na odpowiednie stosowanie art. 41 ust. 5, zastosowanie tego przepisu ogranicza się do kwestii nieuregulowanych w art. 29 b ustawy, a tam zawarto już tryb wezwania do opuszczenia lokalu mieszkalnego, z czego wniosek, iż w tym przypadku nie stosuje się odniesienia do art. 41 ust. 4, i dalej 41 ust. 2 ustawy. W ocenie Sądu pierwszej instancji użycie słowa „odpowiednie” sprowadza się do sposobu wykładni przepisu dotyczącego odszkodowania, jako instytucji znajdującej zastosowanie nie tylko w przypadku wskazanym w art. 41 ust. 2, ale również w sytuacji wskazanej w art. 29 b ustawy.

Pozwany – zdaniem Sądu pierwszej instancji - utracił prawo do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w E., zatem roszczenie powódki należało uwzględnić, o czym- na podstawie wyżej wskazanych przepisów, orzeczono w punkcie I wyroku.

Wyjaśniono, że przepisy art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 14 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego stanowią podstawę prawną do nałożenia na gminę obowiązku dostarczenia lokalu socjalnego osobie, której sąd nakazał opróżnienie lokalu mieszkalnego pozostającego w zasobach Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, jeżeli osoba ta należy do kategorii osób wskazanych w art. 45 ust. 3 ustawy. W ustępie 5 powyższego przepisu wskazano emerytów i rencistów. Pozwany jest emerytem dlatego też sąd obowiązany był orzec o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego od Gminy M. E.. Z uwagi na to, że pozwany, mieszka w wynajmowanym lokalu, a więc jego potrzeby mieszkaniowe są zaspokojone, to nie istniała podstawa do ustalenia, iż przysługuje jemu prawo do otrzymania lokalu socjalnego od Gminy M. E. (punkt II wyroku).

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, za podstawę biorąc art. art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

W apelacji pozwany J. G. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

- nakazanie pozwanemu opuszczenia i opróżnienia spornego lokalu mieszkalnego i wydania tego lokalu powódce w stanie wolnym od rzeczy, podczas gdy z pisma z dnia 10 lipca 2014 r. wynika, że pozwany posiada administracyjny tytuł prawny, jakim jest decyzja o przydziale kwatery stałej, która nie została wygaszona i jest w obrocie prawnym;

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 21 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poprzez uznanie, że pozwany po dacie skorzystania z uprawnień emerytalnych, tj. po dniu 1 kwietnia 2008 r. przestał być, żołnierzem zawodowym, w konsekwencji czego z mocy prawa z dniem zwolnienia z zawodowej służby wojskowej utracił tytuł prawny do zajmowania lokalu.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany J. G. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa; ewentualnie domagał się uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że Sąd Rejonowy dokonał błędnej interpretacji obowiązujących przepisów prawa zawartych w ustawie o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji błędnie uznał, że z mocy prawa pozwany utracił tytuł prawny do zamieszkiwania w przedmiotowym lokalu. Skarżący podkreślił, że z pisma z dnia 10 lipca 2014 r., które znajduje się w aktach sprawy, wynika, że decyzja przydziału kwatery stałej nie została wygaszona i jest w obrocie prawnym. Sąd pierwszej instancji pozostaje w błędnym przekonaniu, że pozwany utracił tytuł prawny do zamieszkiwania w lokalu z dniem zakończenia zawodowej służby wojskowej, a prawo do zamieszkiwania jest nierozłącznie związane z posiadanym statusem żołnierza zawodowego. Powyższemu wnioskowi, w ocenie skarżącego, przeczy treść art. 23 ust 2 ustawy.

Dalej skarżący wskazał na niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 41 ust. 5 ustawy, które wynika z art. 29 b ustawy. Podniósł, iż nawet jeżeli uznać, że powódka wywiodła swe powództwo na podstawie art. 29 b ustawy, to należało je oddalić gdyż nie wykazała ona, że pozwany utracił tytuł prawny do zamieszkiwania w spornym lokalu. Pozwany podkreślił też, że prawo do zajmowania lokalu mieszkalnego nabył w wyniku decyzji administracyjnej. Powódka nie kwestionuje istnienia tej decyzji w obrocie prawnym. Sąd Rejonowy w Elblągu orzekł o eksmisji bez uprzedniego ustalenia, w wyniku jakiej czynności decyzja administracyjna została usunięta z obrotu prawnego.

W odpowiedzi powódka Agencja Mienia Wojskowego domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego J. G. nie zasługiwała na uwzględnienie, gdyż zaskarżone orzeczenie – pomimo częściowo błędnego uzasadnienia - odpowiada prawu. Dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne są trafne, wobec czego należało przyjąć je za własne, bez potrzeby procesowej ponownego ich przedstawiania w niniejszym uzasadnieniu.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sąd Rejonowego, że w okolicznościach sprawy powódka mogła żądać od pozwanego opróżnienia z rzeczy i wydania lokalu mieszkalnego położonego w E. przy ul. (...), gdyż pozwanemu nie przysługiwało skuteczne względem niej uprawnienie do zajmowania tego lokalu. Oceniając zasadność żądania pozwu prawidłowo wskazano na przepis art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2016, poz. 207; dalej zw. ustawą), wedle którego żołnierzowi zawodowemu od dnia wyznaczenia na pierwsze stanowisko służbowe do dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej przysługuje prawo do zakwaterowania na czas pełnienia służby wojskowej w miejscowości, w której żołnierz pełni służbę, albo w miejscowości pobliskiej albo za jego zgodą w innej miejscowości. Prawo do zakwaterowania żołnierza zawodowego jest realizowane w jednej z następujących form: 1) przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego; 2) przydziału miejsca w internacie albo kwaterze internatowej; 3) wypłaty świadczenia mieszkaniowego (art. 21 ust. 2 powołanej wyżej ustawy).

Sąd pierwszej instancji słusznie uznał, że powołany wyżej przepis wiąże prawo do zakwaterowania z okresem pełnienia przez żołnierza zawodowego czynnej służby wojskowej, wprowadzając regułę, że omawiane prawo przysługuje do dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej. Wyjątek od tej reguły przewiduje przepis art. 23 ust. 2 ustawy, stanowiąc, że żołnierzowi służby stałej zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej, zamieszkałemu w lokalu mieszkalnym niebędącym kwaterą, przysługuje prawo do zajmowania tego lokalu; dyrektor oddziału regionalnego zawiera umowę najmu tego lokalu mieszkalnego. Cytowany wyżej przepis rzeczywiście przyznaje żołnierzowi służby stałej zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej prawo do dalszego zajmowania lokalu, zastrzegając jednak warunek, aby lokal ten nie był kwaterą. Na mocy decyzji z dnia 7 listopada 2000 r. pozwanemu przydzielono kwaterę stałą. W konsekwencji po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej pozwany nie mógł skorzystać z uprawnienia przewidzianego w powołanym wyżej przepisie, a dyrektor oddziału regionalnego nie miał obowiązku zawarcia z nim umowy najmu tego lokalu.

W apelacji słusznie podnosi się jednak, że strona powodowa nie mogła opierać żądania opróżnienia i wydania lokalu mieszkalnego przez pozwanego na podstawie art. 29 b ust. 1 ustawy. Zgodnie z tym przepisem osoby inne niż żołnierz zawodowy, które zamieszkują kwatery albo inne lokale mieszkalne, są obowiązane do ich opróżnienia w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia wezwania właściwego dyrektora oddziału regionalnego. Przepis ten znajduje zastosowanie wobec innych osób niż żołnierz zawodowy, które zamieszkują w lokalu mieszkalnym (przebywają i korzystają z tego lokalu – art. 1 a ust. 1 pkt 5 ustawy) . Lokal położony przy ulicy (...) w E. jest niezamieszkały; nikt w nim nie przebywa (również pozwany). Sąd pierwszej instancji błędnie więc oparł rozstrzygnięcie o eksmisji na powołanym wyżej przepisie.

W ocenie Sądu Okręgowego, podstawę prawną żądania opróżnienia lokalu mieszkalnego przez pozwanego stanowił przepis art. 41 ust. 1 pkt 7 ustawy. W myśl tego przepisu żołnierz zawodowy wraz z osobami wspólnie z nim zamieszkującymi jest obowiązany opróżnić lokal mieszkalny, miejsce w internacie albo kwaterze internatowej, jeżeli został zwolniony z zawodowej służby wojskowej. Powód został zwolniony z zawodowej służby wojskowej w roku 2008, kiedy skorzystał z uprawnień do emerytury. W związku z powyższym utracił on prawo do zakwaterowania i obowiązany był opróżnić zajmowany lokal mieszkalny w terminie określonym ustawą. Zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy żołnierz zawodowy, który utracił prawo do zakwaterowania, jest obowiązany opróżnić lokal mieszkalny, miejsce w internacie albo kwaterze internatowej wraz z osobami wspólnie z nim zamieszkującymi, w terminie 30 dni od dnia utraty prawa do zakwaterowania. Stosownie do treści art. 41 ust. 4 ustawy, w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 2, dyrektor oddziału regionalnego wzywa do opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo w kwaterze w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia wezwania. Poza sporem pozostaje, że wezwanie do opróżnienia lokalu mieszkalnego zostało pozwanemu skutecznie doręczone w dniu 24 grudnia 2010 r. Niespornym jest też, że pozwany obowiązku opróżnienia lokalu mieszkalnego nie wykonał. W przypadku nieopróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwatery internatowej w ustalonym terminie, przepis art. 41 ust. 6 ustawy przewiduje, że dyrektor oddziału regionalnego wydaje decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo w kwaterze internatowej wraz z osobami wspólnie zamieszkującymi, z wyłączeniem przypadków o których mowa w art. 45 ust. 3. Ten ostatni przepis stanowi, że do opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwatery internatowej przez emeryta, którym niewątpliwie jest pozwany, nie wydaje się decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej. W takim przypadku dyrektor oddziału regionalnego kieruje do sądu powszechnego pozew o opróżnienie lokalu mieszkalnego, orzeczenie o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego, o wezwanie do udziału w postępowaniu gminy oraz zasądzenie odszkodowania.

W ocenie Sądu Okręgowego decyzja z dnia 7 listopada 2000 r. o przydziale osobnej kwatery stałej stanowiła tytuł prawny do zajmowania przez pozwanego lokalu mieszkalnego położonego przy ulicy (...) w E. jedynie na czas pełnienia przez niego czynnej służby wojskowej. Taki wniosek wynika z omówionych wyżej przepisów regulujących prawo do zakwaterowania żołnierzy zawodowych. Dla orzeczenia o eksmisji pozwanego z lokalu mieszkalnego nie zachodziła więc potrzeba wzruszenia tej decyzji. Nie jest rzeczą Sądu ocena stanowiska powódki wyrażonego w kierowanym do pozwanego piśmie z dnia 10 lipca 2014 r., zgodnie z którym „decyzja przydziału kwatery stałej nie została wygaszona i jest w obrocie prawnym”. Oświadczenie zawarte w tym piśmie nie może stanowić dla pozwanego tytułu prawnego do zajmowania lokalu mieszkalnego, którego wydania domaga się powódka. Pozwany z mocy powołanych wyżej przepisów ustawy, utracił prawo do zajmowania tego lokalu, gdyż został zwolniony z zawodowej służby wojskowej. Innego tytułu prawnego pozwany nie posiada. W szczególności z pozwanym nie zawarto umowy najmu tego lokalu, gdyż przepisy takiego obowiązku na stronę powodową nie nakładały.

Skoro pozwany, będący emerytem wojskowym utracił tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, to powódka miała podstawę do wystąpienia z żądaniem opróżnienia przez niego tego lokalu, a Sąd pierwszej instancji słusznie uznał to żądanie za zasadne. Jednocześnie wskazać trzeba, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił w punkcie II wyroku, że pozwanemu nie przysługuje prawo do otrzymania lokalu socjalnego od Gminy M. E.. Pozwany nie kwestionuje w apelacji, że zamieszkuje w innym lokalu mieszkalnym. Za słuszny uznać więc trzeba wniosek, że ma zaspokojone potrzeby mieszkaniowe, a co za tym idzie konieczność zapewnienia mu lokalu socjalnego nie zachodzi.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., uwzględniając, że pozwany przegrał w postępowaniu apelacyjnym w całości, a co za tym idzie miał obowiązek zwrócić stronie przeciwnej koszty niezbędne do dochodzenia przez nią praw. Koszty procesu za drugą instancję ograniczały się do kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł ustalonej na podstawie § 7 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804) w związku z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2016, poz. 1667).